

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἀριθμός 36

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ

13-09-2026

Συνεχίζουμε τήν ἀναφορά μας, ἀδελφοί μου, στά ἱερατικά ἄμφια.

ΤΑ ΑΜΦΙΑ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ. Τό στιχάριο ἢ στοιχάριο εἶναι κοινό ἄμφιο καί στούς τρεῖς βαθμούς τῆς ἱερωσύνης καί συνδέεται μέ τόν «ποδήρη χιτῶνα» τοῦ ἱερέα Ἀαρών τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Ἐξόδ. 28,4). Ὁ Γερμανός Κωνσταντινουπόλεως γράφει: «Ἡ στολή τοῦ ἱερέως ὑπάρχει κατὰ τόν ποδήρη Ἀαρών, τοῦτέστιν ἱμάτιον, ὃ ἐστίν ἱερατικόν ἔνδυμα, τό μέχρι τῶν ποδῶν τό τιμιώτατον». Ὁ Συμεών Θεσσαλονίκης γράφει: «Ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ καθὼς καί ὁ Ἀρχιερεὺς ἕκαστον τῶν ἱερῶν ἐνδυμάτων καί τά ἀσπάζεται καί οὕτω τά φορεῖ, δεικνύων ὅτι εἶναι ἡγιασμένα καί ὅτι μέ τόν σταυρόν τοῦ Χριστοῦ ἀγιάζονται, καί εἶναι πάλι μεταδοτικά ἁγιασμοῦ, ὅταν φορῶνται. Φορεῖ δέ πέντε ἐνδύματα, ἐπειδὴ εἶναι τέλειος καί αὐτός, καί ἔχει τελειοποιόν χάριν· διότι πέντε εἶναι αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς, τάς ὁποίας ἀγιάζει ὁ ἱερεὺς βαπτίζων καί ἀγιάζων τόν ἄνθρωπον! Ἐκεῖνα δέ, τά ὁποῖα ἐνδύεται, εἶναι στιχάριον, ἐπιτραχήλιον, ζώνη, ἐπιμανίκια καί φελόνιον». Ὁ λειτουργὸς ἱερεὺς ἀγάλλεται, γιατί ὁ Κύριος τόν ἐνδύει, μέ «ἱμάτιον σωτηρίου καί χιτῶνα εὐφροσύνης», καί εὐχαριστεῖ τόν Νυμφίον τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ὅποιος εἶναι ὁ «ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων», γιατί τόν στολίζει μέ τήν δική Του ὡραιότητα: «ὥς νύμφην κατεκόσμησε με κόσμῳ». Καί ὁ κόσμος, τό στολίδι τῆς νύμφης ψυχῆς, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Νυμφίος «Χριστός, τό ἐξ οὐρανοῦ... ἄμφιον, ὁ τῆς ἀφθαρσίας χιτῶν» (Ψαλμ. 44,3), συμπληρώνει ὁ Συμεών. Ὡς πρὸς τήν ἐτυμολογία τῆς λέξεως ὁ ἅγιος Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων παράγει τήν λέξη ἀπό τό «ἔστηκε», γιατί ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἔστηκεν ἐν αὐτῷ». Ἄλλοι ἀπό τό «στήχος» γιατί ἀποτελεῖ μιά συνεχῆ «ἀπὸ ἄνω ἕως κάτω γραμμῆς», ἄλλοι, τέλος, τό παράγουν ἀπὸ τό ρῆμα στοιχῶ (=βαδίζω, περιπατῶ), ἐπειδὴ τό ἔνδυμα εἶναι στενὸ καί μακρὺ καί ἀναγκάζει αὐτόν πού τό φορεῖ νά «περιπατεῖ», «νά στοιχῇ κανονικῶς καί συνετῶς» (π. Κων. Καλλίνικος). Τό

στιχάριο ἔχει πολλούς συμβολισμούς. Σέ λευκό χρώμα συμβολίζει τήν ἀγνότητα καί πνευματική χαρά καί τό ἀγγελικό κάλλος τῆς ἱερατικῆς διακονίας. Στό βιβλίο τῆς «Ἀποκάλυψης» διαβάζουμε: «Μετά ταῦτα εἶδον ... περιβεβλημένους στολᾶς λευκάς» (Ἀποκ. 7,9). Ἐπίσης, συμβολίζει τόν φωτεινόμορφο χιτῶνα τοῦ Βαπτίσματος, τήν χάρη, πού εἶναι κοινή γιά ὅλους τούς πιστούς. Ὁ ἅγιος Σωφρόνιος δέχεται ὅτι τό στιχάριο εἶναι «τύπος» «τῆς σαρκός τοῦ Χριστοῦ, ὡς λευκόν, καθώς καί ἡ ἀνθρωπίνη σάρξ». Ὁ Γερμανός Κωνσταντινουπόλεως γράφει: «τό στιχάριον λευκό ὄν, τῆς θεότητος τήν αἴγλην ἐμφαίνει καί τοῦ ἱερέως τήν λαμπράν πολιτείαν. Τά λωρία (γαλόνια, συρίτια) τοῦ στιχαρίου εἰσὶ τὰ ἐν τῇ χειρὶ ἐμφαίνοντα τόν δεσμόν τοῦ Χριστοῦ· «δήσαντες γάρ αὐτόν ἀπήγαγον καί παρέδωκαν αὐτόν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι» (Ματθ. 27,2). Κατά τόν Συμεών Θεσσαλονίκης τό στιχάριον συμβολίζει: α) Τήν φωτεινὴ στολὴ τῶν Ἀγγέλων (Μάρκ. 16,5). β) Τό «καθαρόν» καί «ἀμόλυντον» τῆς ἱερατικῆς τάξεως. γ) Τήν θείαν ἔλλαμψη. «Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, ἐνέδυσσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου» (Ψαλμ. 34, 9). «Τό στιχάριον ἂν εἶναι λευκόν, σημαίνει τό φῶς τό καθαρὸν τοῦ Θεοῦ, καί ὅτι ὁ Θεός ἔκτισε καί προσέλαβεν εἰς τόν ἑαυτόν Του τήν φύσιν μας «καθαράν». Ὁ παραπάνω συμβολισμός τοῦ λευκοῦ χρώματος ἰσχύει καί γιά ὅλα τὰ μέρη τῶν ἱερατικῶν ἀμφίων. Γιά τό κόκκινο χρώμα ὁ Γερμανός ὑπενθυμίζει: α) τούς προφητικούς λόγους «ὁ ποιῶν τούς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καί τούς λειτουργούς αὐτοῦ πυρός φλόγα» (Ψαλμ. 103,4) καί πάλι: «Διὰ τί σου ἐρυθρά τὰ ἱμάτια, καί τὰ ἐνδύματά σου, ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ;» (Ἠσ. 63,2). β) συμβολίζουν τὴ βαμμένη μέ αἷμα στολὴ τοῦ Χριστοῦ στό Σταυρό: «ἐμφαίνοντος τήν βαφεῖσαν τοῦ Χριστοῦ στολήν τῆς σαρκός ἐν αἵμασι ἐν τῷ ἀχράντῳ αὐτοῦ σταυρῷ», γ) τήν κόκκινην χλαμύδα. «Πάλιν δέ ὅτι καί κοκκίνην χλαμύδα ἐφόρεσεν ἐν τῷ πάθει ὁ Χριστός» (Ματθ. 27,28). Ἐπίσης, τό κόκκινο χρώμα στά ἱερατικά ἄμφια συμβολίζει καί τό αἷμα τῶν Μαρτύρων. Ὁ Συμεών Θεσσαλονίκης γράφει: «Πολλάκις δέ καί πορφυρᾷ (ἢ στολή) εἰς τόν καιρόν τῶν νηστείων, τόσον διὰ τήν ἰδικήν μας λύπην, τήν ὁποίαν ἡμαρτήσαμεν, ὅσον καί δι' Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποιος ἐσφάγη δι' ἡμᾶς, καί τοῦτο διὰ νά μιμηθῶμεν Αὐτόν, ἐρχόμενοι εἰς ἐνθύμησιν τοῦ Πάθους Του, τό ὅποιον καί μέλλομεν νά ἐορτάσωμεν».

ΤΟ ΕΠΙΤΡΑΧΗΛΙΟ ἢ περιτραχύλιο ἢ πετραχήλι. Αὐτό εἶναι τό διακριτικό ἄμφιο τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τῆς ἱερωσύνης. Ὁ ἱερέας εἶναι ὁ σύνδεσμος ἀνάμεσα στό Θεό καί στόν πιστό ἄνθρωπο. Γίνεται ὁ ἀγωγός τῆς Θείας Χάριτος. Διά τοῦ ἱερέως οἱ πιστοί ἀγιάζονται, καθότι ὁ ἱερεύς ἱερουργεῖ, ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἱερεύς, μαζί μέ τόν Χριστό ἱερουργεῖ τό μυστήριον τοῦ Χριστοῦ. «Τά Αὐτοῦ πράττει μετ' Αὐτοῦ». Τό ἐπιτραχήλιο ἀποκαλύπτει «ὅτι ὁ ἱερεύς βρίσκεται κάτω ἀπό τήν κεφαλήν, τόν Χριστό, καί ὅτι ὀφείλει νά ἐπιτελῇ τάς τελετάς ἔχοντας ὑπεράνω του Ἐκεῖνον ὡς τελετάρχην. Ὅφείλει νά ἐργάζεται τά ἔργα τοῦ Χριστοῦ, μαζί μέ τόν Χριστό καί χωρίς Αὐτόν νά μή πράττῃ τίποτε», σημειώνει ὁ Συμεών Θεσσαλονίκης καί συνεχίζει: «Διά τοῦτο χρεῖα εἶναι τῶν ἱερῶν Ἀμφίων καί χωρίς ἐπιτραχήλιον δέν πρέπει ὁ ἱερεύς νά διενεργῇ τίποτε, διότι καί τά ἱερά Ἀμφια χάριν ἔχουσι θεῖαν καί ἕκαστον ἔχει σημασίαν πνευματικήν ἰδίαν καί δι' εὐλογίας ἀρχιερατικῆς ἕκαστον δίδεται». Ὁ Συμεών θεωρεῖ τήν χρήση τοῦ ἐπιτραχηλίου ἀπαραίτητη καί ἀναγκαία καί παραγγέλλει: «χωρίς ὅμως Ἐπιτραχήλιον δέν πρέπει οὐδεμίαν τελετήν νά τελέσῃ· καί ἐάν τύχῃ ἀνάγκη τις καί εἶναι βία νά γίνῃ τελετή ἢ εὐχή ἢ Βάπτισμα, ἢ ἄλλο τι ἐκ τῶν ἱερῶν καί δέν εὗρεθῇ Ἐπιτραχήλιον, διά νά μή λείψῃ τό ἔργον, ἅς εὐλογήσῃ ὁ ἱερεύς ἢ ζώνην ἢ τι μέρος σχοινίου ἢ ὑφάσματος καί ὡς Ἐπιτραχήλιον ἅς τό περιβάλῃ καί ἅς ἐνεργῇ τήν τελετήν». Ὁ ἱερέας φορῶντας τό Ἐπιτραχήλιό του, λέγει: «Εὐλογητός ὁ Θεός ὁ ἐκχέων τήν χάριν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς, τό καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα, τόν πώγωνα τοῦ Ἀαρών, τό καταβαῖνον ἐπὶ τήν ὦαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ» (Ψαλμ. 132,2). Τό Ἐπιτραχήλιο σημαίνει τήν Θεία Χάρη, πού κατέρχεται στοὺς ἱερεῖς, ὅπως παλιά εἶχαμε τήν χρίση μέ μύρο στόν Ἀαρών. Ἡ Θεία Χάρη κατέρχεται, ὡς μύρο ἀπό τήν κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας – τό Χριστό – στόν πώγωνα, πού εἶναι ὁ ἱερέας, καί προχωρεῖ ὡς τήν ἄκρην τοῦ ἐνδύματος (ὦα = οὐγία) πού εἶναι οἱ πιστοί. Οἱ κρωσσοί – κρόσσια, στό κάτω μέρος τοῦ Ἐπιτραχηλίου, συμβολίζουν τίς ψυχές τῶν πιστῶν τοῦ ποιμνίου τοῦ ἱερέως, γιά τίς ὁποῖες ἔχει εὐθύνη καί θά λογοδοτήσῃ τήν ἡμέρα τῆς κρίσεως.

Θά συνεχίσουμε ὅμως, σύν Θεῷ, στό ἐπόμενο κήρυγμα. **ΑΜΗΝ!**